

National Testing Agency

Notations :

- Options shown in **green** color and with **✓** icon are correct.
- Options shown in **red** color and with **✗** icon are incorrect.

Question Paper Name :	Punjabi 19th July 2024 Shift 1
Subject Name :	Punjabi
Creation Date :	2024-07-19 15:09:36
Duration :	45
Total Marks :	200
Display Marks:	Yes
Change Font Color :	No
Change Background Color :	No
Change Theme :	No
Help Button :	No
Show Reports :	No
Show Progress Bar :	No

Punjabi

Group Number :	1
Group Id :	4641996
Group Maximum Duration :	0
Group Minimum Duration :	45
Show Attended Group? :	No
Edit Attended Group? :	No
Break time :	0
Group Marks :	200

Punjabi

Section Id :	46419912
Section Number :	1
Section type :	Online
Mandatory or Optional :	Mandatory
Number of Questions :	50
Number of Questions to be attempted :	40
Section Marks :	200
Maximum Instruction Time :	0
Sub-Section Number :	1
Sub-Section Id :	46419921
Question Shuffling Allowed :	No

Question Number : 1 Question Id : 464199360 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਜੋ 1914 ਈ. ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਜਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲੋਂ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪਣੇ 400 ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗ਼ਰਬ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ

Question Number : 2 Question Id : 464199361 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਜੋ 1914 ਈ. ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਜਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲੋਂ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪਣੇ 400 ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਤੱਟ ਉੱਤੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਕੌਮੀ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਬੜਾ ਤੀਬਰ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਭਾਰਤ ਪਰਤਿਆ ਪਰ ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਜਬਜ ਘਾਟ ਉੱਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੈਨਾ ਨੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਲੁਕ ਕੇ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਜੋ ਬਾਕੀ ਬਚੇ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਉੱਤੇ ਘੋਰ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤੇ ਪਰ ਉਹ ਵੀਰ ਅਡਿੱਗ ਰਹੇ।

ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਕਿਸ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ?

1. 1914
2. 1917
3. 1916
4. 1922

Question Number : 3 Question Id : 464199362 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਜੋ 1914 ਈ. ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਜਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲੋਂ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪਣੇ 400 ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਤੱਟ ਉੱਤੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਕੌਮੀ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਬੜਾ ਤੀਬਰ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਭਾਰਤ ਪਰਤਿਆ ਪਰ ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਜਬਜ ਘਾਟ ਉੱਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੈਨਾ ਨੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਲੁਕ ਕੇ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਜੋ ਬਾਕੀ ਬਚੇ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਉੱਤੇ ਘੋਰ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤੇ ਪਰ ਉਹ ਵੀਰ ਅਡਿੱਗ ਰਹੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ?

1. ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜਹਾਜ਼ ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ।
2. ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ।
3. ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸਲੂਕ।
4. ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ।

Question Number : 4 Question Id : 464199363 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਜੋ 1914 ਈ. ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਜਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲੋਂ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪਣੇ 400 ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਤੱਟ ਉੱਤੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਕੌਮੀ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਬੜਾ ਤੀਬਰ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਭਾਰਤ ਪਰਤਿਆ ਪਰ ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਜਬਜ ਘਾਟ ਉੱਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੈਨਾ ਨੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਲੁਕ ਕੇ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਜੋ ਬਾਕੀ ਬਚੇ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਉੱਤੇ ਘੋਰ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤੇ ਪਰ ਉਹ ਵੀਰ ਅਡਿੱਗ ਰਹੇ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਕਿੰਨੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ ?

1. 150
2. 200
3. 300
4. 400

Question Number : 5 Question Id : 464199364 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਜੋ 1914 ਈ. ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਜਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲੋਂ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪਣੇ 400 ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਤੱਟ ਉੱਤੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਕੌਮੀ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਬੜਾ ਤੀਬਰ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਭਾਰਤ ਪਰਤਿਆ ਪਰ ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਜਬਜ ਘਾਟ ਉੱਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੈਨਾ ਨੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਲੁਕ ਕੇ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਜੋ ਬਾਕੀ ਬਚੇ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਉੱਤੇ ਘੋਰ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤੇ ਪਰ ਉਹ ਵੀਰ ਅਡਿੱਗ ਰਹੇ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਕਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ?

1. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ
2. ਜਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ
3. ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੇ
4. ਸੈਨਾ ਦੇ

Question Number : 6 Question Id : 464199365 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਜੋ 1914 ਈ. ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਜਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲੋਂ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪਣੇ 400 ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਤੱਟ ਉੱਤੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਕੌਮੀ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਬੜਾ ਤੀਬਰ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਭਾਰਤ ਪਰਤਿਆ ਪਰ ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਜਬਜ ਘਾਟ ਉੱਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੈਨਾ ਨੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਲੁਕ ਕੇ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਜੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਉੱਤੇ ਘੋਰ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤੇ ਪਰ ਉਹ ਵੀਰ ਅਡਿੱਗ ਰਹੇ।

ਇਸ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ :

1. ਜਪਾਨੀ ਕੰਪਨੀ
2. ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ
3. ਬਜਬਜ ਘਾਟ
4. ਇਨਕਲਾਬ

Sub-Section Number :

2

Sub-Section Id :

46419922

Question Shuffling Allowed :

No

Question Number : 7 Question Id : 464199366 Question Type : MCQ Option Shuffling : No

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਲੜਕਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਉੱਤੇ ਨਿੱਤ-ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਆਦਿ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ -ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਬੱਚੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਬੋਝ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਭਿਆਨਕ ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਦਿੱਤੇ ਦਾਜ ਨਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਾਜ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਵਾਲੇ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਦਾਜ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਦਸਲੂਕੀ ਹੋਣੀ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਈ ਤਾਂ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੇ ਤਾਹਨੇ-ਮਿਹਣੇ ਵਹੁਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਲੰਕ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਦਾਜ ਦੀ ਲਾਹਨਤ ਕਰਕੇ ਔਰਤ ਜਿੱਥੇ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਸਮਾਜਕ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਮਾਜ-ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਨੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ?

1. ਉਤਸ਼ਾਹਮਈ
2. ਮਜ਼ਬੂਰੀ
3. ਭਿਆਨਕ ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ
4. ਲੋੜ ਦੀ ਵਸਤੂ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਲੜਕਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਉੱਤੇ ਨਿੱਤ-ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਆਦਿ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ -ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਬੱਚੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਬੋਝ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਭਿਆਨਕ ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਦਿੱਤੇ ਦਾਜ ਨਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਾਜ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਵਾਲੇ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਦਾਜ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਦਸਲੂਕੀ ਹੋਣੀ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਈ ਤਾਂ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੇ ਤਾਹਨੇ-ਮਿਹਣੇ ਵਹੁਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਲੰਕ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਦਾਜ ਦੀ ਲਾਹਨਤ ਕਰਕੇ ਔਰਤ ਜਿੱਥੇ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਸਮਾਜਕ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਮਾਜ-ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਘੱਟ ਦਾਜ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਸਹੁਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

1. ਮਾਨ-ਸਨਮਾਨ
2. ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ
3. ਪਿਆਰ-ਸਤਿਕਾਰ
4. ਬਦਸਲੂਕੀ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਲੜਕਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਉੱਤੇ ਨਿੱਤ-ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਆਦਿ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ -ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਬੱਚੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਬੋਝ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਭਿਆਨਕ ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਦਿੱਤੇ ਦਾਜ ਨਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਾਜ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਵਾਲੇ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਦਾਜ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਦਸਲੂਕੀ ਹੋਣੀ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਈ ਤਾਂ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੇ ਤਾਹਨੇ-ਮਿਹਣੇ ਵਹੁਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਲੰਕ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਦਾਜ ਦੀ ਲਾਹਨਤ ਕਰਕੇ ਔਰਤ ਜਿੱਥੇ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਸਮਾਜਕ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਮਾਜ-ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਾਜ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ?

1. ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ
2. ਜੀਵਨ ਲਈ ਵਰਦਾਨ
3. ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਦੇਣਾ
4. ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਲੜਕਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਉੱਤੇ ਨਿੱਤ-ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਆਦਿ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ -ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਬੱਚੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਬੋਝ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਭਿਆਨਕ ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਦਿੱਤੇ ਦਾਜ ਨਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਾਜ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਵਾਲੇ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਦਾਜ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਦਸਲੂਕੀ ਹੋਣੀ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਈ ਤਾਂ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੇ ਤਾਹਨੇ-ਮਿਹਣੇ ਵਹੁਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਲੰਕ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਦਾਜ ਦੀ ਲਾਹਨਤ ਕਰਕੇ ਔਰਤ ਜਿੱਥੇ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਸਮਾਜਕ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਮਾਜ-ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਿਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

1. ਦੇਵੀ
2. ਮਰਦ
3. ਚੰਡੀ
4. ਧਰਤੀ ਮਾਂ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਲੜਕਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਉੱਤੇ ਨਿੱਤ-ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਆਦਿ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ -ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਬੱਚੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਬੋਝ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਭਿਆਨਕ ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਦਿੱਤੇ ਦਾਜ ਨਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਾਜ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਵਾਲੇ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਦਾਜ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਦਸਲੂਕੀ ਹੋਣੀ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਈ ਤਾਂ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੇ ਤਾਹਨੇ-ਮਿਹਣੇ ਵਹੁਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਲੰਕ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਦਾਜ ਦੀ ਲਾਹਨਤ ਕਰਕੇ ਔਰਤ ਜਿੱਥੇ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਸਮਾਜਕ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਮਾਜ-ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਦਾਜ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

1. ਸੈਨਾ ਨੂੰ
2. ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ
3. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ
4. ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਲੜਕਾ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਉੱਤੇ ਨਿੱਤ-ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਆਦਿ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ -ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਬੱਚੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਬੋਝ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਭਿਆਨਕ ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਦਿੱਤੇ ਦਾਜ ਨਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਾਜ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਵਾਲੇ ਲੜਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਦਾਜ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਦਸਲੂਕੀ ਹੋਣੀ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਈ ਤਾਂ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੇ ਤਾਹਨੇ-ਮਿਹਣੇ ਵਹੁਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦਾਜ-ਪ੍ਰਥਾ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਲੰਕ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਦਾਜ ਦੀ ਲਾਹਨਤ ਕਰਕੇ ਔਰਤ ਜਿੱਥੇ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਸਮਾਜਕ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਮਾਜ-ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿਉ :

1. ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਸਤੂ
2. ਕਾਲਾ ਧਨ
3. ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ
4. ਦਾਜ: ਇੱਕ ਬੁਰਾਈ

Sub-Section Number :

3

Sub-Section Id :

46419923

Question Shuffling Allowed :

No

Question Number : 13 Question Id : 464199372 Question Type : MCQ Option Shuffling : No

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ-ਨਾਚਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਮੀ ਵੀ ਇੱਕ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਭਾਗ, ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਾਜਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਂ, ਬੇਲਿਆਂ, ਰੇਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ-ਨਾਇਕਾਵਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਮਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੰਮੀ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਦੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਕਈ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੰਤ-ਕਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮੀ ਨਾਂ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਅੱਗ ਬਾਲ ਕੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਲੇ ਨੱਚਣ ਵਾਲੇ ਨਾਚ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਮੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੂਜਾ ਅਰਚਨਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਧਾਰਨਾ ਉਸ ਦੰਤ-ਕਥਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰੀ (ਅਪਸਰਾ) ਦਾ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਨਹਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸੁਹੱਪਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਉਸ ਜਿਹਾ ਬਣਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹਿੱਤ, ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੰਮੀ ਨਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਮੀ ਦੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਨੱਚਣ ਸਦਕਾ ਇਸ ਨਾਚ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਮੀ ਨਾਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਤੀਜੀ ਧਾਰਨਾ ਗੜ੍ਹ-ਮੰਡਿਆਲੇ ਦੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਪੁੱਤਰੀ ਸੰਮੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਰਜਵਾੜੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਢੇਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਥਾ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਢੇਲੇ ਦੇ ਵਿਜੇਗ ਵਿੱਚ ਸੰਮੀ ਨੱਚ ਨੱਚ ਫਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਥਾ-ਬਿਰਤਾਂਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰ-ਭਾਵ ਪ੍ਰੀਤ-ਮਿਲਣੀ ਅਤੇ ਸੰਜੋਗ-ਵਿਜੇਗ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ।

‘ਸੰਮੀ ਨਾਚ’ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ ?

1. ਇਸਤਰੀਆਂ ਨਾਲ
2. ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ
3. ਮਰਦਾਂ ਨਾਲ
4. ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ

Question Number : 14 Question Id : 464199373 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ-ਨਾਚਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਮੀ ਵੀ ਇੱਕ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਭਾਗ, ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਾਜਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਂ, ਬੇਲਿਆਂ, ਰੇਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ-ਨਾਇਕਾਵਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਮਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੰਮੀ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਦੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਕਈ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੰਤ-ਕਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮੀ ਨਾਂ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਅੱਗ ਬਾਲ ਕੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਲੇ ਨੱਚਣ ਵਾਲੇ ਨਾਚ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਮੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੂਜਾ ਅਰਚਨਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਧਾਰਨਾ ਉਸ ਦੰਤ-ਕਥਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰੀ (ਅਪਸਰਾ) ਦਾ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਨਹਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸੁਹੱਪਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਉਸ ਜਿਹਾ ਬਣਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹਿੱਤ, ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੰਮੀ ਨਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਮੀ ਦੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਨੱਚਣ ਸਦਕਾ ਇਸ ਨਾਚ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਮੀ ਨਾਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਤੀਜੀ ਧਾਰਨਾ ਗੜ੍ਹ-ਮੰਡਿਆਲੇ ਦੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਪੁੱਤਰੀ ਸੰਮੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਰਜਵਾੜੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਢੇਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਥਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਢੇਲੇ ਦੇ ਵਿਜੇਗ ਵਿੱਚ ਸੰਮੀ ਨੱਚ ਨੱਚ ਫਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਥਾ-ਬਿਰਤਾਂਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰ-ਭਾਵ ਪ੍ਰੀਤ-ਮਿਲਣੀ ਅਤੇ ਸੰਜੋਗ-ਵਿਜੇਗ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ।

ਸੰਮੀ ਕਿਸ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਹੈ ?

1. ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ
2. ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ
3. ਆਸਾਮ
4. ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ-ਨਾਚਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਮੀ ਵੀ ਇੱਕ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਭਾਗ, ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਾਜਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਂ, ਬੇਲਿਆਂ, ਰੇਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ-ਨਾਇਕਾਵਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਮਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੰਮੀ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਦੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਕਈ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੰਤ-ਕਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮੀ ਨਾਂ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਅੱਗ ਬਾਲ ਕੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਲੇ ਨੱਚਣ ਵਾਲੇ ਨਾਚ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਮੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੂਜਾ ਅਰਚਨਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਧਾਰਨਾ ਉਸ ਦੰਤ-ਕਥਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰੀ (ਅਪਸਰਾ) ਦਾ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਨਹਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸੁਹੱਪਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਉਸ ਜਿਹਾ ਬਣਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹਿੱਤ, ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੰਮੀ ਨਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਮੀ ਦੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਨੱਚਣ ਸਦਕਾ ਇਸ ਨਾਚ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਮੀ ਨਾਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਤੀਜੀ ਧਾਰਨਾ ਗੜ੍ਹ-ਮੰਡਿਆਲੇ ਦੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਪੁੱਤਰੀ ਸੰਮੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਰਜਵਾੜੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਢੇਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਥਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਢੇਲੇ ਦੇ ਵਿਜੇਗ ਵਿੱਚ ਸੰਮੀ ਨੱਚ ਨੱਚ ਫਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਥਾ-ਬਿਰਤਾਂਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰ-ਭਾਵ ਪ੍ਰੀਤ-ਮਿਲਣੀ ਅਤੇ ਸੰਜੋਗ-ਵਿਜੇਗ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ।

ਸੰਮੀ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਦੀ ਤੀਜੀ ਧਾਰਨਾ ਕਿਸ ਕਥਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ?

1. ਦੰਤ-ਕਥਾ
2. ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਕਥਾ
3. ਪ੍ਰੀਤ-ਕਥਾ
4. ਢੁੱਲੇ ਦੀ ਕਥਾ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ-ਨਾਚਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਾਂਮੀ ਵੀ ਇੱਕ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ -ਨਾਚ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੱਛਮੀ

Question Number : 17 Question Id : 464199376 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੋਕ-ਨਾਚਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਮੀ ਵੀ ਇੱਕ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਭਾਗ, ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਾਜਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਂ, ਬੇਲਿਆਂ, ਰੇਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ-ਨਾਇਕਾਵਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਮਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੰਮੀ ਲੋਕ-ਨਾਚ ਦੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਕਈ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੰਤ-ਕਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਮੀ ਨਾਂ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਅੱਗ ਬਾਲ ਕੇ ਉਸਦੇ ਦੁਆਲੇ ਨੱਚਣ ਵਾਲੇ ਨਾਚ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਮੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੂਜਾ ਅਰਚਨਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਧਾਰਨਾ ਉਸ ਦੰਤ-ਕਥਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰੀ (ਅਪਸਰਾ) ਦਾ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਨਹਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸੁਹੱਪਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਉਸ ਜਿਹਾ ਬਣਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹਿੱਤ, ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੰਮੀ ਨਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਮੀ ਦੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਨੱਚਣ ਸਦਕਾ ਇਸ ਨਾਚ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਮੀ ਨਾਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਤੀਜੀ ਧਾਰਨਾ ਗੜ੍ਹ-ਮੰਡਿਆਲੇ ਦੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਪੁੱਤਰੀ ਸੰਮੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਰਜਵਾੜੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਢੇਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਥਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਢੇਲੇ ਦੇ ਵਿਜੇਗ ਵਿੱਚ ਸੰਮੀ ਨੱਚ ਨੱਚ ਫਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਥਾ-ਬਿਰਤਾਂਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰ-ਭਾਵ ਪ੍ਰੀਤ-ਮਿਲਣੀ ਅਤੇ ਸੰਜੋਗ-ਵਿਜੇਗ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ।

ਕਥਾ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ :

1. ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੂਝ
2. ਸੰਜੋਗ-ਵਿਜੇਗ
3. ਜਨਮ
4. ਮੌਤ

Question Number : 18 Question Id : 464199377 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Sub-Section Number : 4
Sub-Section Id : 46419924
Question Shuffling Allowed : No

Question Number : 19 Question Id : 464199378 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

Question Number : 20 Question Id : 464199379 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

**Question Number : 21 Question Id : 464199380 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 22 Question Id : 464199381 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 23 Question Id : 464199382 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 24 Question Id : 464199383 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Sub-Section Number : 5
Sub-Section Id : 46419925
Question Shuffling Allowed : Yes**

**Question Number : 25 Question Id : 464199384 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 26 Question Id : 464199385 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 27 Question Id : 464199386 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 28 Question Id : 464199387 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 29 Question Id : 464199388 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 30 Question Id : 464199389 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 31 Question Id : 464199390 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 32 Question Id : 464199391 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 33 Question Id : 464199392 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 34 Question Id : 464199393 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 35 Question Id : 464199394 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 36 Question Id : 464199395 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 37 Question Id : 464199396 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 38 Question Id : 464199397 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 39 Question Id : 464199398 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 40 Question Id : 464199399 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 41 Question Id : 464199400 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 42 Question Id : 464199401 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 43 Question Id : 464199402 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 44 Question Id : 464199403 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 45 Question Id : 464199404 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 46 Question Id : 464199405 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 47 Question Id : 464199406 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 48 Question Id : 464199407 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

**Question Number : 49 Question Id : 464199408 Question Type : MCQ Option Shuffling : No
Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1**

Question Number : 50 Question Id : 464199409 Question Type : MCQ Option Shuffling : No

Correct Marks : 5 Wrong Marks : 1

prepp
Your Personal Exam Guide